

Bijdrage GroenLinks aan de Statenvergadering van 9 november 2007

Door fractievoorzitter Leen Harpe

Soms vraag ik mij af; wie regeert er in Nederland? Er zijn allerlei invloeden waardoor de indruk zou kunnen ontstaan, dat niet de staat of de provincie regeert, maar iemand of iets anders. Maar er zijn ook zaken waarvan ik wel eens denk moet het daar wel over gaan? Een voorbeeld: In de Tweede Kamer ontstond discussie over belspelletjes op TV. Een vreselijk tijdverdrijf, maar gaat de Tweede Kamer daarover? Hebben wij ons zelfcorrigerend vermogen verloren? Zo ja, dan is het niet goed met ons gesteld.

En wie regeert Nederland, naast het waterschapsimperium? De Raad van Hoofdcommissarissen maakt zich vreselijk druk over wel of geen knipperend fietslampje. Bijna heel Nederland was eindelijk eens verlicht, al dan niet knipperend en dan is er een gremium dat zegt dat het anders moet. Dat heeft dusdanige invloed, dat ook de minister zich ermee is gaan bemoeien. Wie regeert Nederland en waarom?

Dat zal ons niet gebeuren in de provincie denkt u! Jazeker hier gebeurt het ook en in niet geringe mate. Het Borseleconvenant is een voorbeeld bij uitstek. Het rijk besluit dat:

de kerncentrale Borssele blijft open tot 2033 met zeer hoge veiligheidsnormen.

Borssele zal tot de 25 procent veiligste kerncentrales van de westerse wereld behoren, dat is meer dan nu wettelijk afdwingbaar is.

de eigenaren Essent en Delta investeren gezamenlijk voor 250 miljoen euro in projecten op het terrein van duurzame energie;

in 2033 volgt onverbidde sluiting en de directe ontmanteling van Borssele. Dan moet de centrale met alle bijbehorende kosten 'duurzaam' zijn opgeruimd.

Zo vermeld althans het persbericht. Maar bekijken wij het convenant goed, dan vallen een aantal zaken op. De KCB heeft een vergunning voor onbepaalde tijd en met dit convenant hef je dat niet op. Het is dus nog maar de vraag of de KCB in 2033 juridisch op slot moet. Het convenant is niets meer en minder dan een intentieverklaring.

Dat geldt ook -en daar wil ik het in het kader van de begroting over hebben- voor de twee maal 250 miljoen, die Essent en Delta moeten investeren in duurzame energie. In de periode 2006 tot en met 2008 moeten er aldus het convenant opties voor eigen projecten worden te verkend, en er moet een analyse zijn van voorlopige keuzes.

Voorzitter graag wil ik van het college horen, of en in hoeverre u betrokken dan wel op de hoogte bent van de vorderingen in deze. Keuzes moeten toch al bekend zijn? Voorts gaat de GroenLinks fractie er vanuit dat gelet op de Zeeuwse betrokkenheid (de KCB staat immers in

Zeeland) het geld ook daadwerkelijk in deze provincie wordt geïnvesteerd. Vraag is in hoeverre er een bijdrage wordt geleverd aan onze energienota en of er sprake is van een koppeling met de Delta-Essent miljoenen? Vraag is of u aan tafel zit c.q. bent uitgenodigd? Voor onze fractie is dat een csqn. Graag uw reactie.

Als wij vanuit het collegeprogramma deze begroting beoordelen moet geconstateerd worden, dat er een aantal ideeën van ons uit vervlogen tijden in zitten. Oppositie voeren werkt, zij het wat vertraagd. Ik noem het temporiseren van de opcenten voor de motorrijtuigenbelasting, het opwaarderen van de mogelijkheden tot alternatieve energie en tja het moeilijke onderwerp natuurontwikkeling, als deel van een groter geheel!

Economie en werkgelegenheid

Voorzitter. Met betrekking tot de economie kan gelukkig geconstateerd worden dat, om het college te citeren “het tij gekeerd is”. De werkgelegenheid is in Zeeland sterker gegroeid dan in andere provincies en ook op de langere termijn ontwikkelt de werkgelegenheid zich hier gunstiger dan elders in Nederland. Uw streven naar een evenwichtige groei en een duurzame ontwikkeling van de Zeeuwse economie kunnen wij dan ook steunen. Of dat gepaard moet gaan met Maintenance Valley achtige toestanden wagen wij te betwifelen. Ik hou dat voorlopig dan ook maar op een opvlieger.

Waar terdege rekening mee gehouden moet worden is de dalende bevolkingsontwikkeling die nu werkelijkheid dreigt te gaan worden. Dat vraagt om een heldere reactie. Was er enige jaren geleden nog een grote vraag naar personeel, voor nu en de langere termijn is er niet alleen een tekort op de Zeeuwse arbeidsmarkt maar zal er ook buiten die markt moeilijk aan personeel te komen zijn. Als er banen zijn, zijn er dan ook mensen voor die banen?

Is het verstandig om nog steeds in te zetten op meer banen, meer huizen en aanverwante voorzieningen? Waar komen de mensen voor welke containerterminal dan ook zo meteen vandaan? Is een bijstelling van het collegeprogramma, gelet op de bevolkingsontwikkeling, noodzakelijk? Graag een reactie van u.

Zeeland is een kleine provincie. Een (snel)weg extra er doorheen of een uitbreiding van de haven met een bruto ruimtebeslag van zo'n 300 ha estuariene natuur, zijn forse ingrepen die veel schade toe kunnen brengen aan de natuur en het landschap. Ik doel ook op de WCT, een 'gewone' havenuitbreiding. Gelet op het doel waar de WCT ooit voor bedacht is -werkgelegenheid, sluiting kerncentrale, alsmede de onmogelijkheid tot containerisatie van de bestaande haven- is een heroverweging op zijn plaats. Het advies ten Thij kan daarbij richtinggevend zijn.

Het gaat zoals u stelt goed met de economie en dat doet ons goed. Maar gaat het ook goed in de haven, met Zeeland SeaPorts? Jazeker zult u zeggen, meer winst, meer omzet. Maar daar doel ik niet op. Van meerdere kanten bereiken ons berichten dat de bussinescase voor de VCT op z'n zachts gezegd niet de hoogste prioriteit heeft bij ZSP.

Gaat de haven gebukt onder innerlijke belangentegenstellingen en zo ja wat zijn de consequenties daarvan?

Ik kom nog even terug op de ontpolderdiscussie. Veel is gezegd over het hoe en waarom. Veel mensen hebben zich daar -voor of tegen- tomeloos voor ingezet. Ontpolderen van kostbare landbouwgrond is een vraag die velen gesteld hebben. Maar de begroting vermeldt ook, dat de werkgelegenheid in de landbouw afneemt. Het aantal bedrijven is tussen 1996 en 2002 fors afgenomen (17%). Maar hier doet zich wellicht een kans voor. Het is niet uitgesloten, dat er door het afnemende landbouwgebruik extra gronden beschikbaar komen die kunnen worden aangewend voor estuariene natuurontwikkeling.

Mijn vraag is welke kansen u ziet voor de aquacultuur (= werkgelegenheid) in relatie tot de mogelijk extra beschikbaar komende gebieden. Dat neemt de druk misschien wat weg van de huidige discussie over het ontpolderen en biedt vervolgens legio kansen voor het groen-blauwe Zeeland.

Is een combinatie van beiden mogelijk en worden er initiatieven ontplooid? Dit is een groeiende tak van werkgelegenheid (+ 171). Wanneer ik puur naar de cijfers kijk, dan kan gesteld worden dat de beëindiging van de kokkelvisserij in deze goed is opgevangen. Per saldo is er immers nauwelijks sprake van minder werkgelegenheid. Oud burgemeester Verbree heeft gelukkig geen gelijk gekregen. Hij voorzag sombere tijden voor de Zeeuwse werkgelegenheid bij de beëindiging van de kokkelvisserij.

Jeugdzorg

Voorzitter. Jeugdzorg is een weerbarstig dossier. Wij willen de jeugd zo vroeg mogelijk bereiken en zo dicht mogelijk bij huis. Maar het lijkt ons (en niet alleen in deze provincie) zo af en toe te ontglippen. Met 85% van de jeugd gaat het redelijk tot zeer goed en slechts met 15% is er wat aan de hand, aldus de begroting. Voor ons is nog niet helemaal duidelijk hoe de financiering nu geregeld is. Ik doel op het over en weer 'verplaatsen' van de miljoenen, zie de najaarsnota. Kan de gedeputeerde daar een toelichting op geven. Zijn er nu mensen en middelen genoeg om de problematiek in goede banen te leiden?

Voorzitter, om nog even bij dezelfde portefeuillehouder te blijven. In juni beantwoordde u onze art. 44 vragen over een proef met gratis OV als volgt: "Het is denkbaar dat een experiment met gratis openbaar vervoer voor een bepaalde doelgroep een onderdeel van de voorstellen is. De voorstellen worden in het najaar aangeboden." Voorzitter bij ons is het inmiddels najaar geworden, wanneer breekt bij u de lente aan?

Een onderwerp wat niet onvermeld mag blijven is de Deltawateren. Na het voltooien van de Deltawerken is het stil geworden. Vele, zeer vele rapporten zijn geschreven over de aanpak van de bekende problematieken: blauwalg, zoet water voor de landbouw, veiligheid etc. GroenLinks wil met aangrenzende provincies op diverse beleidsterreinen samenwerken. Zulke projecten zijn dan wel voor de bevolking herkenbaar en voor Provinciale Staten democratisch controleerbaar. Op dit moment voldoet de samenwerking met Zuid-Holland en

Brabant in de 'Deltaraad' niet aan deze criteria. De zogenaamde 'Zuidelijke Samenwerking' tussen Zeeland, Brabant en Zuid-Holland wordt daarom wat ons betreft beëindigd omdat het experiment de afgelopen jaren veel tijd en energie heeft gekost en vrijwel niets heeft opgeleverd. De controlerende functie van de Staten ontbreekt nagenoeg geheel. Dat uit zich ook door het gegeven, dat de Deltaraad het afgelopen jaar niet aan vergaderen is toegekomen. Een zorgelijk signaal! Het rijk heeft of geeft geen geld om het nodige te doen in de Delta!

Na het rapport Coppoolse -De Delta in zicht- mocht verwacht worden, dat er iets ging gebeuren, maar nee. Kent Den Haag ons nog wel? Soms krijg ik het idee, dat de Minister President hier alleen komt om te recreëren en het gebied verder niet kent of wil kennen. Een deel van de problematiek ligt bij ons zelf. Wij dienden ooit een voorstel in de Deltaraad om te vormen tot een bestuurscollege. Dat haalde het niet, maar er is reden die oproep te herhalen. De Deltaraad functioneert niet optimaal; het is al een probleem om een vergaderdatum af te spreken en de voortgang is minimaal! Wij stellen de vraag nu aan het college: bent u met ons van mening, dat er -gelet op de tegenvallende verwachtingen en resultaten- er in samenspraak met de provincies Zuid-Holland en Brabant, een daadkrachtig inter-provinciaal bestuur moet komen, dat het Haagse circuit goed kent en snel resultaat kan boeken? Voorzitter wat is daarop uw antwoord?

Een motie houden wij achter de hand.

Financieel staan wij er rooskleurig voor. Geen grote geldzorgen. Waar wij uit de oudheid de zeven vette en zeven magere jaren kennen, is er bij de provincie misschien sprake 70 vette en (vraagteken) 70 magere jaren. De miljoenen voor de najaarsnota waren gemakkelijk bijeen te krijgen en... op te maken? De vraag is (en dat vinden wij) of wij -zie het te verwachten rekening overschot- dat geld niet op onze spaarrekening moeten gaan zetten in plaats van het nu te besteden. Een appeltje voor de dorst? Graag uw reactie.

Ook hier ligt een motie klaar.

Voorzitter, na de mededeling over de N57 mag dat onderwerp vandaag niet ontbreken. U kunt zich voorstellen dat GroenLinks in feeststemming is door de recente ontwikkelingen rond de N57 - door het afblazen van de groteske plannen is verrommeling van ons nationale landschap Walcheren en een grote stroom goederenvervoer over de dammenroute fors beperkt! Maar voorzitter wij zijn er nog niet. De weg eindigt nu in het weiland en een vierbaans 100 km snelweg langs Middelburg is niet hetgeen GroenLinks voorstaat. Zie het gezamenlijke persbericht PvdA / GL.

Hoe wordt de nieuwe aansluiting Middelburg <> Veere planologisch benaderd? De vraag is of die nieuwe oplossing als een eenheid wordt gepresenteerd of als een klein postzegelplannetje en hoe past het in de Tracéwetprocedure? Er is immers een nieuwe situatie ontstaan en dat nog wel op basis van een half tracébesluit! Welke juridische consequenties heeft dat? Je kunt het Middelburgse deel toch niet goed uitvoeren als de nieuwe aansluitingen niet duidelijk zijn; het één heeft immers gevolgen voor het ander. Men

zal misschien willen kiezen voor een postzegelplannetje met een haaks bochtje er in of iets dergelijks. Laat de bocht van Poppelaars of Toining niet gebeuren!

Wij willen graag de toezegging van u, dat het vervolg in zeer nauw overleg met alle belanghebbenden zal gebeuren.

Over de N660 tussen Koudekerke en Middelburg maken wij ons nog zorgen. Er staat nog steeds in het PVVP dat geld gereserveerd is voor een gebiedsontsluitingsweg. Na inbreng van omwonenden zou worden gekeken naar mogelijkheden om hier te kiezen voor veiligheid door terugbrengen van de maximum snelheid tot 60 km per uur in plaats van asfaltering van een tweede rijweg met bijbehorende bomkap. Kunt u ons melden hoe het met dat onderzoek staat, of uw college zich al een mening gevormd heeft en wanneer definitieve besluitvorming voorzien wordt?

Voorzitter, het komende begrotingsjaar zal er niet alleen een zijn van een sluitende en rooskleurige begroting, maar er zullen ook besluiten genomen moeten worden over onder meer ontpolderen en de ontwikkeling van de haven. Dat zijn twee onderwerpen die hoe dan ook als ingrijpend ervaren worden.

Aan deze staten de opdracht om Jobs geduld en Salomo's wijsheid te betrachten. Ik hoop dat wij als staten in die prachtige balans tot een goede en afgewogen besluitvorming zullen komen.

Voorzitter rest mij u en het ambtelijk apparaat te bedanken voor al het verzette werk. Wij kunnen er voorlopig mee uit de voeten.